

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 ภาษาตระกูลไทหรือไต (Tai)	1
ลักษณะของภาษาตระกูลไท	1
ความหมายของคำว่า “ภาษาถิ่น” (Dialects)	2
ประโยชน์ของการศึกษาภาษาถิ่นไท	3
บทที่ 2 ระบบเสียงภาษาถิ่นเหนือ	7
ภูมิหลังของภาคเหนือ	7
ระบบเสียงภาษาถิ่นเหนือ	9
หน่วยเสียงพยัญชนะ	9
เสียงเทียบของหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยมาตรฐาน	
กับภาษาถิ่นเหนือ	14
หน่วยเสียงสระ	17
หน่วยเสียงวรรณยุกต์	19
บทที่ 3 โครงสร้างพยางค์ในภาษาถิ่นเหนือ	23
โครงสร้างที่ 1	23
โครงสร้างที่ 2	24
โครงสร้างที่ 3	24
โครงสร้างที่ 4	25
โครงสร้างที่ 5	25
บทที่ 4 การประกอบคำหรือการสร้างคำในภาษาถิ่นเหนือ	27
การรวมหน่วยคำ	27
คำพยาน	27
คำประสม	29
คำซ้อน	33
การซ้ำหน่วยคำ	44
คำซ้ำ	44
บทที่ 5 ความแตกต่างทางด้านคำศัพท์ระหว่างภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาถิ่นเหนือ	49
คำศัพท์ที่ออกเสียงเหมือนกันแต่มีความหมายต่างกัน	49

คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกันแต่ออกเสียงต่างกันหรือใช้คำศัพท์ต่างกัน	55
ชื่อพืช	55
ชื่อสัตว์	59
ชื่ออวัยวะต่างๆ	61
ชื่อสิ่งของเครื่องใช้และเครื่องประดับต่างๆ	62
บทที่ 6 คำและการใช้คำชนิดต่างๆ ในภาษาถิ่นเหนือ	65
คำนามและการใช้คำนาม	65
คำที่ใช้เรียกเครือญาติ	65
คำลักษณนาม	67
คำสามานยนาม	70
คำสรรพนามและการใช้คำสรรพนาม	72
คำบุรุษสรรพนาม	72
คำกริยาและการใช้คำกริยา	75
คำกริยา	75
การใช้คำกริยา	79
คำกริยาคำเดียวแต่มีหลายความหมาย	79
คำกริยาที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน	
แต่ใช้คำศัพท์ต่างกัน	83
คำวิเศษณ์และการใช้คำวิเศษณ์	95
คำที่ใช้บอกเวลา	95
คำที่บอกลักษณะต่างๆ	97
คำที่บอกจำนวนนับ	104
คำที่บอกปริมาณ	106
คำที่บอกกำหนดหรือชี้เฉพาะ	107
คำที่บอกสถานที่	110
คำอุทานและการใช้คำอุทาน	110
คำที่แสดงความรู้สึกแปลกใจหรือประหลาดใจ	110
คำที่แสดงความรู้สึกตกใจหรือตกใจเพราะได้รับบาดเจ็บ	111
คำที่แสดงความรู้สึกเวทนาสงสารหรือเห็นใจ	111
คำที่แสดงความรู้สึกไม่พอใจ รำคาญ ผิดหวัง หรือโมโห	111
คำที่แสดงความรู้สึกขะเขวข่ง คูถูก หรือรังเกียจ	112
คำที่แสดงความรู้สึกสอแสบใจ หรือสมน้ำหน้า	112

คำร้องเรียกหรือขานรับและการใช้คำร้องเรียกหรือขานรับ	113
คำลงท้ายและการใช้คำลงท้าย	114
คำลงท้ายที่ช่วยเสริมความให้สุภาพ	114
คำลงท้ายที่ช่วยเสริมความให้หนักแน่นขึ้น	115
คำลงท้ายที่ช่วยเสริมความเชิงขอร้องหรือชักชวน	117
คำลงท้ายที่ช่วยเสริมความเชิงบังคับ	118
คำลงท้ายที่ช่วยเสริมความแบบไม่พอใจหรือ โกรธ	119
คำลงท้ายที่เป็นคำไม่สุภาพ	119
บทที่ 7 ประโยค	121
การเรียงคำเข้าประโยค	121
ประโยคบอกเล่า	124
ประโยคบอกเล่าธรรมดา	124
ประโยคตอบรับ	128
ประโยคปฏิเสธ	131
ประโยคคำถาม	132
ประโยคคำสั่ง	143
ประโยคขอร้องหรือชักชวน	144
การรวมประโยค	144
ตัวอย่างข้อความภาษาถิ่นเหนือ	153
นิทานเรื่องปู่กับนกกระยาง	153
นิทานเรื่องคนไม่รู้บุญคุณ	156
นิทานเรื่องกินข้าวอร่อยทุกมื้อ	159
บทที่ 8 บทสนทนาภาษาถิ่นเหนือ	165
การทักทาย	165
การขอบคุณ	168
การขอโทษ	169
การบอกเล่า	170
การอวยชัยให้พร	171
การเล่าอาการเจ็บป่วย	172
ตัวอย่างบทสนทนา	174
บรรณานุกรม	189